

MOCIÓ DE LA CUP-CRIDA PER GIRONA DE FOMENT DEL PROGRAMARI LLIURE.

Aquesta moció ha estat confeccionada de forma cooperativa amb el Partit Pirates de Catalunya

L'octubre del 2013 el plenari de l'Ajuntament de Girona va aprovar una moció de suport al programari lliure en l'àmbit de les TIC presentada per la CUP. La moció ha quedat pràcticament oblidada i els avenços en la migració cap al programari lliure i foment del mateix han estat mínims.

Les Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (TIC) són, cada vegada més, un element fonamental en l'economia i el progrés d'una societat. Per fer-les avançar és imprescindible que la ciutadania les pugui emprar de manera universal, en la seva llengua i sense cap discriminació de tipus social, econòmic o de qualsevol altra mena. L'Ajuntament ha de comprometre's a defensar el dret d'accés a la societat de la informació dels gironins i gironines així com implicar-se en l'alfabetització digital i ajudar a superar la fractura digital.

En aquest marc, l'accés al programari, un dels pilars de les TIC, es veu restringit per polítiques diverses en forma de contractes, llicències o patents, que en limiten l'ús i discriminen uns sectors de la població dificultant-los o barrant-los l'accés a les TIC en condicions legals i amb garantia de qualitat. Davant d'això, existeix una alternativa: el programari lliure. La llibertat d'ús universal del programari per a qualsevol propòsit, la llibertat d'estudiar com funciona el programa, la llibertat de redistribuir-lo lliurement i la llibertat de millorar el programa i modificar-lo segons les pròpies necessitats, fent públiques les millores introduïdes perquè la comunitat se'n beneficiï, són els quatre pilars que el defineixen.

L'impacte del programari és especialment rellevant en determinats àmbits estratègics, on el programari lliure esdevé una clara solució als problemes plantejats.

Al mateix temps, cada vegada més, la comunicació entre l'administració i la ciutadania es fa per via telemàtica, esdevenint així molt més àgil i eficient. Sovint, però, quan els ciutadans necessitem comunicar-nos amb l'administració se'ns obliga a fer servir un tipus d'ordinador o un programari concret d'alguna empresa concreta. L'administració no pot exigir a cap ciutadà o ciutadana ser client de cap empresa, sobretot quan aquesta comunicació es pot fer mitjançant els formats i estàndards oberts definits per comitès internacionals, eximint l'usuari d'emprar programari privatiu.

L'administració en general i els ajuntaments en particular fan servir molt de programari, cosa que suposa una partida important del seu pressupost. Una part d'aquest programari és genèric (sistemes operatius, ofimàtica...) i hi ha alternatives lliures de qualitat; no fer-les servir és un malbaratament de recursos públics. Una altra part del programari és fet a mida; les condicions de contractació, en aquest cas, les controla l'administració i, per tant, en pot regular aspectes com ara la titularitat de la llicència, la propietat del codi o el compliment d'estàndards.

Un dels aspectes crucials per a l'èxit de les TIC és l'adaptació a la llengua. Mentre la Generalitat ha hagut de destinar milions perquè una empresa com Microsoft traduís els seus productes al català, centenars de voluntaris tradueixen el programari lliure més utilitzat tan bon punt en surt una nova versió, gràcies al fet que tenen accés al codi font.

L'anomenada crisi econòmica ha situat l'ús del programari lliure a consideració de les administracions públiques com a factor de minimització de la despesa i com a mostra de voluntat d'austeritat. Més enllà de plantejaments incomplets que situen aquest àmbit socioproductiu únicament en termes de balanços comptables, hem de tenir en compte el caràcter estratègic d'aquesta tecnologia. La realitat en un context de digitalització del procés productiu és que el programari i el seu control integral són elements imprescindibles per a l'eficàcia del sector públic. El canvi de paradigma generador de béns i

serveis obliga a fer gravitar a l'entorn dels sistemes d'informació digitals tot el procés de producció en la nostra societat.

Aquesta fita només és possible amb l'adopció integral de les tecnologies de lliure llicenciamnt. S'ha d'exercir la sobirania tecnològica entesa com a la capacitat de decidir i fer, no subjecta a condicionants de tercers. La societat informacional es basa en el tractament intensiu de la informació per proveir coneixement. Les quatre llibertats abans esmentades que proporciona l'adopció del programari lliure són opcions absolutament necessàries per a la viabilitat de la gestió integral i efectiva de les corporacions locals.

L'adopció de tecnologies lliures presenta nombrosos avantatges, alguns ja esmentats, com ara:

- **Sobirania tecnològica.** Independència per poder concebre i dissenyar el programari d'acord amb les necessitats racionalitzades a allò que es precisa, sense haver de dependre d'un proveïdor que en té el monopoli. El desenvolupament tecnològic no queda condicionat per les decisions i interessos de les empreses privades.
- **Creació d'ocupació.** En estar disponible tota la informació sobre el funcionament del programa és possible que qualsevol tècnic o tècnica qualificat en sistemes d'informació de la ciutat en realitzi la instal·lació, implantació, manteniment, actualització, millora i/o desenvolupament, amb la conseqüent generació d'activitat per a cooperatives, ens públics i petita i mitjana empresa tecnològica. La inversió pública en TIC pot revertir de manera directa en el desenvolupament econòmic de l'entorn, en lloc de fer-ho en els beneficis d'una multinacional allunyada de Girona.
- **Transparència.** El codi font del programari és públic, per la qual cosa poden conèixer-se amb exactitud totes les tasques que desenvolupa el programa, fet especialment rellevant en el cas de manipular dades confidencials. Aquest escrutini públic permet que la correcció d'errors es dugui a terme de manera ràpida i eficaç.
- **Estalvi.** S'evita el contracte de llicències comercials per l'ús dels programes, per una banda, i per l'altra fa possible l'optimització del maquinari de què es disposi. Alhora, es protegeix la inversió assegurant que el programari que es desenvolupa té un mínim recorregut d'amortització i una minimització de la despesa de manteniment.
- **Adaptabilitat.** El codi font del programa es pot modificar per adaptar-lo a les necessitats, peculiaritats culturals o lingüístiques, corregir possibles errors, introduir-hi millores, etc.
- **Interoperabilitat.** El programari lliure pretén garantir la independència de la informació respecte de les modes del mercat. Per aquest motiu permet desar les dades respectant els estàndards assumits per la comunitat internacional, facilitant d'aquesta manera la seva lectura mitjançant programes i sistemes operatius diferents i apostant per la seva perennitat en el temps, tal com reclama el Reial Decret 4/2010, pel qual es regula l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat en l'àmbit de l'Administració Electrònica.
- **Privacitat.** Garantia de la seguretat de la informació sensible d'acord amb la legislació actual en matèria de protecció de dades personals.
- **Accessibilitat.** Els diversos avantatges, en el seu conjunt, faciliten l'accés de la població a les TIC i més concretament l'accés electrònic de la ciutadania als serveis públics, d'acord amb la Llei 11/2007.
- **Comunitat.** La difusió de la cultura i imaginari de la compartició, de la solidaritat i de la propietat col·lectiva com a valors en la societat, alternatius a la concepció estrictament apropiativa i rendista.

Així mateix, cal destacar l'alt grau de consolidació que el programari lliure ha assolit en l'actualitat tant en el teixit econòmic com amb el suport de la societat civil, així com de diverses administracions públiques i patronats, fet que també es manifesta en un clar increment del seu ús en recerques científiques i en desenvolupament tecnològic dut a terme, per exemple, en les universitats públiques

catalanes. Alhora, és rellevant el nombre d'administracions públiques que han apostat, amb èxit, per desenvolupar les seves estructures tecnològiques en programari lliure, com a la Xina, el Perú, Mèxic, el Brasil, Alemanya, França, Extremadura o Andalusia.

Tot plegat fa pensar que l'adopció del programari lliure a l'administració municipal i la seva promoció entre la població és una bona opció. Per això, cal que l'Ajuntament s'hi posi a favor de manera clara i decidida, fet necessari a fi de vèncer les inèrcies i interessos contraris a la implantació de nous paradigmes productius –més si són transgressors de l'estatus quo de les multinacionals del sector– i les postures acomodaticies de governants i gestors en el context públic. Així, cal una directiva política explícita expressada en un projecte de migració a programari lliure i reducció-eliminació simultània del privatiu, amb una calendarització associada, que prevegi els següents extrems:

1. La **realització d'una radiografia global** de la infraestructura tecnològica de l'Ajuntament, programari utilitzat, maquinari en explotació, xarxa de comunicacions, perfil d'usuaris, potestats a les quals cal donar compliment i competències associades a la relació de llocs de treball.
2. Encàrrec d'**informes tècnics** sobre les dificultats, si n'hi haguessin, de canvi a programari i tecnologia lliure, tot per garantir la transparència i la innovació així com identificar clarament els entorns que han de ser estudiats més detalladament per traçar la convenient transició a tecnologia lliure.
3. Procés de **conscienciació i formació** en l'àmbit laboral del consistori i entre la població. Realització de xerrades, tallers formatius i altres activitats, bé específiques per als treballadors i treballadores de l'Ajuntament i/o obertes a tota la ciutadania en el marc d'una campanya de promoció del programari lliure.
4. **Execució progressiva i sistematitzada** del projecte de migració pròpiament dit, amb la conseqüent avaluació posterior amb la fita final de declarar Girona com a municipi lliure de programari privatiu en l'administració local. En aquells àmbits especialitzats en què no es trobi una alternativa de programari lliure adient, s'optarà per impulsar-ne el desenvolupament, si escau, en col·laboració amb altres administracions públiques, i apostant sempre pel sector públic i l'economia social i solidària.

Per tots aquests motius, el Grup Municipal CUP-Crida Per Girona, amb Pirates de Catalunya, proposa al Ple l'adopció dels següents:

PRIMER.- Ratificar la moció en suport al programari lliure en l'àmbit de les TIC aprovada el 2013

SEGON.- Elaborar un pla municipal de foment del programari lliure en el termes expressats en el termini d'1 any des de l'aprovació de la moció. Amb l'objectiu que Girona es pugui declarar municipi lliure de programari privatiu, el pla ha d'incloure com a mínim els següents aspectes:

- El procés de migració a tecnologies i formats de lliure llicenciament del programari de l'administració municipal de l'Ajuntament de Girona, els seus organismes autònoms i les seves empreses municipals.
- La incorporació com a clàusules de mèrit la utilització, el desenvolupament, la distribució i la difusió de programari lliure en català en les contractacions, convenis de col·laboració i subvencions en l'àmbit de les noves tecnologies.
- La difusió, la promoció i la distribució de programari lliure en català en el si de totes les institucions, les associacions i les organitzacions, públiques i privades, de l'àmbit de Girona i, en especial, al món educatiu, fent-ne difusió mitjançant els seus organismes competents i, alhora, fomentant la indústria informàtica catalana.

- La promoció d'acords i convenis amb administracions locals i supralocals, universitats i associacions públiques i privades per fomentar la coordinació i la cooperació en matèria de programari lliure en català i assegurar-ne, amb les mesures adequades, la producció, la promoció, la distribució i l'ús conjunt.

TERCER.- Crear una comissió tècnico-política amb representació de tots els grups municipals per fer el seguiment de l'elaboració i implementació del pla.

QUART.- Traslladar els acords a l'Associació d'Usuaris i Usuàries de GNU/Linux en Llengua Catalana (Caliu), a l'Associació Softcatalà, a les seccions sindicals i el comitè d'empresa de l'Ajuntament de Girona, al Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, a la Diputació de Girona i al Centre Nacional de Referència d'Aplicació de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (CENATIC).

Laia Pèlach Saget
Regidora de la CUP-Crida per Girona

Girona, 28 de setembre de 2018